

Povzetki

Učinki evropskega transnacionalnega sodelovanja pri spodbujanju obnovljive energije in energetske učinkovitosti v državah IPA: izkušnja s programom MED

JAVIER GOMEZ PRIETO IN YORGOS J. STEPHANEDES

Prispevek se ukvarja s teritorialnim razvojem in praksami sodelovanja med državami članicami Evropske unije in državami kandidatkami. Evropsko teritorialno sodelovanje (ETS) je cilj kohezijske politike Evropske unije (EU) in predstavlja ključni dejavnik pri zmanjševanju razlik na ozemlju Unije. Instrument ETS zajema sodelovanje tretjih držav, torej tistih, ki so vključene v naslednje kategorije: instrument za predpristopno pomoč (IPA) in evropski instrument sosedstva in partnerstva (ENPI). Transnacionalni program ETS za Sredozemlje (program MED) vključuje deset držav članic iz Evropske unije in tri države iz okvira instrumenta IPA: Bosna in Hercegovina, Albanija in Črna Gora. V letu 2013 je bilo v okviru programa MED oddobrenih osem transnacionalnih projektov, ki povezujejo partnerje IPA in se ukvarjajo z uporabo in spodbujanjem obnovljivih virov energije (OVE) in energetske učinkovitosti. V skladu s trenutnim prehodnim obdobjem, ki vključuje zaključen cikel 2007–2013 in začnajoči se cikel 2014–2020, so vidiki evalvacije ETS, uporabljeni na specifičnih tematskih področjih, nujni za boljše izvajanje prihodnjih strategij in učenje iz preteklih izkušenj. V tem kontekstu je namen tega članka analizirati učinke ETS na spodbujanje obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti v državah IPA, ob upoštevanju izkušenj iz programa MED. Metodološki pristop vključuje: (1) proces zbiranja podatkov, (2) teoretične raziskave in analize rezultatov in (3) preverjanje pridobljenih rezultatov. Dodano vrednost te raziskave predstavlja dodatni evalvacijski input, povezan z intervencijo ETS v državah nečlanicah v okviru specifičnih kontekstov obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti.

Ključne besede: evropska kohezijska politika, Evropski instrument sosedstva in partnerstva, instrument za predpristopno pomoč, Sredozemlje, obnovljivi viri energije in učinkovita raba energije

IJEMS 8 (2): 5–23

Sredozemski trenutek v Izraelu: od nacionalnih meja do geopolitičnih območij

DAVID OHANA

[104]

V pričujočem članku bom analiziral vzpon podpore sredozemski ideji v Izraelu. Pregledal in interpretiral bom razpravo o porajajoči se izraelsko-sredozemski identiteti skozi razgovore z javnimi osebami in pisatelji, ter preko medijskih poročil. Zamisel o sredozemski identiteti ni tuj, zamišljen pojem, temveč pristen izraz ljudi, ki živijo v sredozemski regiji. V Izraelu je zamisel vzniknila dialektično iz utrujenosti Izraelcev zaradi politične dimenzije konflikta z njihovimi arabskimi in palestinskimi sosedi na eni strani, ter iz vse večjega prepoznavanja pomembnosti regionalne identitete.

Ključne besede: sredozemski trenutek, Izrael, geopolitična območja
IJEMS 8 (2): 25–47

Neposredne tuje investicije kot gonilo gospodarskega razvoja na Tajskem

ANITA MAČEK, VITO BOBEK IN TINA VUKASOVIĆ

Članek se ukvarja z nekaterimi najpomembnejšimi vplivi neposrednih tujih investicij (NTI) na hitro rastoča gospodarstva, s poudarkom na Tajski. Zlasti v hitro rastočih gospodarstvih so NTI pomemben element razvojnega procesa. S pomočjo izbranih raziskovalnih metod ta članek dokazuje stilizirana dejstva v zvezi z NTI na Tajskem. Z uporabo PESTEL analize so avtorji analizirali makro okolje za NTI na Tajskem in s korelacijskimi modeli analizirali korelacije med NTI in izbranimi gospodarskimi spremenljivkami. Rezultati statističnih analiz so izpolnili pričakovanja. Tajska je za NTI privlačna destinacija, kar ima pozitiven učinek na gospodarsko rast, zaposlitev in izvoz. Rezultati pa so pokazali tudi, da so NTI pozitivno povezane z onesnažnjem zraka na Tajskem, zato bo morala biti gospodarska politika pri privabljanju NTI bolj pozorna na okoljsko zaščito. Ob primerjavi analize (analiza PESTEL) za Tajsko in tiste za evrosredozemske države lahko ugotovimo, da so nekateri elementi zelo podobni. Zlasti južne evro-sredozemske države so se v preteklosti soočale s številnimi političnimi krizami. Korupcija, vladna nestabilnost in neučinkovita vladna birokracija so značilne tudi za južne evro-sredozemske države in negativno vplivajo na mednarodni pretok kapitala. Po drugi strani pa so v PESTEL analizi tudi nekateri elementi, ki veljajo ne le za

južne evro-sredozemske države, pač pa za celotno evro-sredozemsko regijo, med njimi zlasti grožnja terorizma in okoljski izzivi. Ti predstavljajo velik skupni izziv v celotni evro-sredozemski regiji.

Ključne besede: neposredne tuje investicije, gospodarski razvoj, Tajska, učinki NTI, analiza PESTEL

IJEMS 8 (2): 49–74

[105]

Sredozemska regija kot pojav in predmet analize na področju mednarodnih odnosov

ANA BOJINOVIĆ FENKO

Članek prinaša razumevanje sredozemske regije kot redkega pojava v mednarodnih odnosih in posledično neenotnih načinov analize regije v okviru znanosti mednarodnih odnosov. Prikazani so trije prevladujoči načini interpretacije mednarodnih odnosov v sredozemski regiji, in sicer definicija Sredozemlja kot predmeta zunanje politike EU, kot medregionalnega prostora, ki temelji na raznolikih podregijah, in kot območja avtonomnega procesa regionalizacije. Predstavljeni so tudi znanstveni pristopi k analizi omenjenih treh vidikov. Kritična analiza in ocena obeh, tako fenomenološke kot znanstvene domene v regiji, pripelje do zaključka, v katerem avtorica pokaže na že opazne in mogoče prihodnje posledice rezultatov raziskave za politično prakso mednarodnih odnosov in za razvoj znanosti mednarodnih odnosov.

Ključne besede: Sredozemska regija, politični fenomen, znanost mednarodnih odnosov

IJEMS 8 (2): 75–90